

Aquest PDF correspon a la versió HTML disponible en l'adreça adjunta. Els textos enllaçats només funcionen en la versió HTML que, a més, pot contenir actualitzacions no incorporades en aquest PDF.

www.amnistiacatalunya.org/edu/pelis/dudh/cat/buenasnochesybs.html

El cine i la Declaració Universal dels Drets Humans

Article 19

"Tota persona té dret a la llibertat d'opinió i d'expressió; aquest dret inclou el de no ser molestat a causa de les pròpies opinions i el de cercar, rebre i difondre les informacions i les idees per qualsevol mitjà i sense límit de fronteres."

Article 19

Dret a la llibertat d'expressió

Buenas noches, y buena suerte

(Good Night, and Good Luck)

Any: 2005.

Durada: 96'.

Direcció: George Clooney.

País: EUA.

Edat: A partir de 13 anys.

Argument: Basada en fets reals, narra la història del periodista de la CBS Edward R. Murrow i el seu productor Fred Friendly durant la confrontació que el primer va mantenir amb el senador Joseph McCarthy i el Comitè d'Activitats Antiamericanes, durant la dècada dels cinquanta als EUA, en plena "cacera de bruixes" comunista.

Suggeriments didàctics

Altres articles de la Declaració que es poden treballar: 7, 10, 11, 12, 18, 20, 21.

Temes: Llibertat d'expressió, abusos de poder.

Observacions: És una pel·lícula de ritme lent. S'aconsella fer una introducció abans de veure-la, explicant l'estat de guerra freda de l'època i la situació del partit comunista als Estats Units en aquell moment.

Elements de debat per a iniciar un cinefòrum:

- Quin era l'objectiu de la caça de bruixes de McCarthy?
- La llibertat d'expressió no ha de tenir cap límit? S'ha de permetre també, per exemple, l'apologia d'ideologies racistes, misògines o homòfobes?
- Es pot considerar un judici just, el de la pel·lícula? En un judici es pot utilitzar la intimidació?

Altres reflexions que es poden tenir en compte:

- A causa de les activitats del Comitè d'Activitats Antiamericanes moltes persones es van autocensurar. D'altres van preferir marxar dels Estats Units, com Joseph Losey o Charles Chaplin, i algunes van plantar cara al Comitè, com Murrow. Com es pot valorar cada una de les tres opcions?
- Per què hi va haver gent que va delatar coneguts seus? Es poden justificar aquests casos tenint en compte les circumstàncies del moment? Per què en moments així hi ha pocs casos de valentia com el de Murrow? És fàcil presumir de valent quan un mateix no és assetjat?
- Es pot perseguir algú només per les seves idees? Es pot equiparar el fet de tenir unes idees amb l'activitat de difusió d'aquestes idees? Com es pot valorar la persecució de les persones simpatitzants amb el comunisme que s'exposa a la pel·lícula?
- És igual de greu que no es respectin els drets humans en una democràcia que en una dictadura? Quina era la situació, pel que fa a la llibertat d'expressió, en aquells moments a la Unió Soviètica?

● La pel·lícula exposa els conflictes d'interessos entre els objectius comercials dels mitjans de comunicació i la seva missió de difondre la veritat i, junt amb ella, uns determinats valors. ¿En l'actualitat segueix existint aquesta tensió, o en el cas dels grans mitjans de comunicació la partida l'han guanyat els interessos econòmics?

● ¿Quina valoració es pot fer de la paradoxa que mentre Murrow i el seu equip tiren endavant la seva dura i arriscada campanya a favor de la llibertat, a la CBS alhora no es permet que dos treballadors estiguin casats?

● Les següents són frases representatives de l'Edward Murrow real citades a la pel·lícula. Són un bon resum del que ens vol transmetre el director?

"Aquest aparell pot ensenyar i il·luminar, no només entretenir i aïllar. Si no, només és una caixa de cables i llums."

"Com a nació, ho hem heretat tot a una tendra edat. Ens autoproclamem els defensors de la llibertat sigui on sigui del món on n'hi hagi, però no ens és possible defensar la llibertat fora si no en tenim cura a casa."

● Algunes qüestions sobre la televisió en general:

- A la TV actual, hi ha espai per a programes tan crítics com el de la pel·lícula?

- És el mateix un programa informatiu que un d'opinió? Diuen el mateix sobre un mateix fet?

- Es pot identificar quina és la ideologia de fons a cada cadena de TV? La ideologia del canal televisiu suposa una censura per als periodistes?

- Existeix el periodisme objectiu?

- Té la mateixa difusió una opinió emesa per la TV o publicada a la premsa escrita?

- Quins altres mitjans hi ha actualment per difondre opinió?

- Qui ha de decidir la programació de la TV? L'audiència? Els anunciants? Els polítics? Es poden justificar (o exigir) diferències pel que fa a aquest tema entre la TV pública i la privada?

- Les nostres idees i opinions, les construïm de manera lliure, o estem influenciats i condicionat per moltes coses?

● Per què el director, George Clooney, no va fer la pel·lícula en colors? La seva decisió va ser un encert? És habitual l'ús del blanc i negre en les pel·lícules actuals?

● El ritme de la pel·lícula és molt intens, tot i que no hi ha explosions, ni trets, ni catàstrofes, ni persecucions en cotxe... Com aconsegueix aquesta tensió George Clooney? Per què la majoria de les pel·lícules modernes només ho aconsegueixen a base de grans efectes, sang o pirotècnia?

● Es pot entendre bé la pel·lícula sense tenir un coneixement previ dels fets històrics, de l'època del senador McCarthy i el Comitè d'Activitats Antiamericanes?

● Els discursos del senador McCarthy que surten a la pel·lícula són d'arxius reals; ajuda això a que l'espectador es pugui ubicar millor als anys 50, quan el programa "Bona nit i bona sort" s'emetia per la CBS?

● La pel·lícula reflecteix també una societat en la que és un hàbit corrent el consum compulsiu de tabac. De fet, a mitjans del segle XX les grans empreses tabaqueres sovint pagaven els actors per a què fumessin, per tal de fomentar el consum de tabac entre els espectadors. Quina valoració es pot fer d'aquestes pràctiques, des del punt de vista del dret a la salut? En quins àmbits passa avui el mateix, quins productes de consum s'anuncien que són perjudicials per a la salut?

Suggeriments generals sobre aquest article de la Declaració:

(apartat "La Declaració Universal dels Drets Humans, suggeriments didàctics")

[Article 19, sobre la llibertat d'expressió](#)

■ Fitxes didàctiques a [Cinema i educació](#) (enllaços a fitxes de diferents autors)

■ [Més pel·lícules sobre la llibertat d'expressió](#)